

A pályázati felhívás címe:

Külterületi utak fejlesztése

A pályázati felhívás kódszáma:

KAP-RD43-1-25

Rövid összefoglaló

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a pályázati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében.)	Vidéki térségekben működő települési önkormányzatok.
Milyen tevékenységek támogathatók? (Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében.)	1. Szilárd burkolattal nem rendelkező helyi közutak, termett talajú utak (a továbbiakban: földutak): a) stabilizálása és/vagy alépfémnyeinek kialakítása; b) szilárd burkolatának kialakítása. 2. Szilárd burkolattal rendelkező helyi közutak: a) alépfémnyeinek és szilárd burkolatának felújítása, korszerűsítése, átépítése; b) burkolatának megerősítése, szélesítése, korszerűsítése.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében.)	A támogatási kérelem benyújtására 2025. március 5. napjától van lehetőség.
Mi a támogatás formája? (Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében.)	Vissza nem térítendő támogatás.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 8.2. fejezetében.)	Egyéni művelet esetén legfeljebb 150.000.000 Ft. Konzorcium esetén legfeljebb 300 millió forint összesen, amelyből az egyik önkormányzat legfeljebb 200 millió Ft támogatást igényelhet.
Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 8.3. fejezetében.)	A támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 25%-áig, de legfeljebb egyéni művelet esetén 37.500.000 Ft-ig, konzorcium esetén 75.000.000 Ft-ig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.
Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében.)	A támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.

Hol valósítható meg a művelet?	Vidéki térségekben.
Várhatóan hány művelet kap támogatást?	Kb. 200 db.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 35 Mrd Ft.

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kerül meghirdetésre.

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás és az Általános Útmutató a 2023 - 2027-es programozási időszakban a KAP Stratégiai Terv alapján meghirdetett pályázati felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF) együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kövessék figyelemmel a <http://kap.gov.hu> honlapon megjelenő közleményeket!

A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.

A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

Tartalomjegyzék

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE.....	5
2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	5
2.1. Kedvezményezettek köre.....	5
2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre	6
2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje	6
2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei.....	6
3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK	7
3.1. Támogatható tevékenységek.....	7
3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek.....	7
3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek	8
3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek.....	8
3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek.....	8
3.1.3. Nem támogatható tevékenységek.....	9
3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	9
3.2.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	12
3.2.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	13
3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások	14
4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA	19
4.1. A művelet megkezdése	19
4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások	20
5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK	20
5.1. Közbeszerzési kötelezettség	20
5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	20
5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség).....	21
5.4 Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény rendelkezéseinek alkalmazása	21
6. INDIKÁTOROK	22
6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás.....	22
6.2. Monitoring adatszolgáltatás	22

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND	23
7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend	23
7.2. Jogosultsági feltételek és kiválasztási kritériumok.....	23
8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK	24
8.1. Támogatás formája	24
8.2. Igényelhető támogatás	24
8.3. Igényelhető előleg.....	24
9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK	25
9.1. Kifizetési kérelmek tervezése	25
9.2. Elszámolható költségek.....	26
9.3. Elszámolhatóság feltételei	28
9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások	30
9.5. Nem elszámolható költségek	30
10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK	31
10.1. Általános jogkövetkezmények	31
10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	31
10.3. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények	32
11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	32
11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás	32
11.2. További dokumentumok.....	33
12. ÜGYFÉLSZOLGÁLAT ELÉRHETŐSÉGE.....	33
13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA.....	33
13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	33
13.1.1. A támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek	33
13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája.....	34
13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok	34
14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI.....	35

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD43_R02_LOC_73 kódszámú, Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistélepüléseken című beavatkozása szolgál.

Ez a beavatkozás a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 73. cikkén alapul.

A felhívás a beavatkozásban megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:

A kisléptékű infrastruktúra fejlesztések hozzájárulnak a vidéki településeken élők életminőségének javításához, a vidék lakosságmegtartó képességének erősítéséhez. Az egyes települések peremvidékein élő lakosság számára kiemelt fontosságú a földrajzi mobilitás elősegítése, a munkába járás és a mindennapi élet megkönnyítése. Az alapvető infrastruktúrával való ellátottság elválaszthatatlan részét képezi a jó megközelíthetőség, ami közvetlenül járul hozzá a vidéki lakosság által igénybe vehető szolgáltatások biztos eléréséhez és az életminőség javulásához.

2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

2.1. Kedvezményezettek köre

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:

Vidéki térségben (lásd: 1. melléklet) működő települési önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) az 5.4. pontban foglalt eltérésekkel.

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség:

- a kedvezményezett konzorciumnak **legfeljebb két önkormányzat tagja lehet** és a megvalósítani kívánt művelet kizárólag a konzorciumban részt vevő tagokat (településeket) egymással közvetlenül összekötő, már meglévő külterületi helyi közút fejlesztésére irányulhat.

A támogatás konzorciumi formában történő igénybevételeire vonatkozó szabályokat az ÁÚF 11. pont tartalmazza.

Az ÁÚF-ben foglaltaktól eltérően valamely konzorciumi tag kilépése vagy kizárása esetén nincs lehetőség konzorciumi tag pótlására. Ilyen esetben a Támogató a konzorciumi tag kiesésének a maradó kedvezményezett általi bejelentését követően gondoskodik a támogatási okirat egyéni műveletre vonatkozó előírásoknak megfelelő módosításáról. Ennek során a felhívás 8.2. pontja szerint legfeljebb az egyéni műveletnek megfelelő mértékű támogatás nyújtható, az egyéni műveletre meghatározott támogatási összeget meghaladó támogatás jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősül. A maradó kedvezményezettel szemben a felhívás 10.2. pontjában a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmény kerül alkalmazásra.

2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” című részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéltethető meg támogatás azon kedvezményezett részére, amely:

- nem önkormányzat;
- támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek;
- ugyanazon megvalósítási hely tekintetében olyan tevékenységet, illetve beruházást kíván megvalósítani, amelyre korábban az államháztartás alrendszereiből (pl.: Magyar Falu Program keretéből), vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képeznek a művelet keretében fejlesztendő azon útszakaszok, amelyek korábban nem voltak fejlesztéssel érintettek, tekintettel arra, hogy egy megvalósítási hely több helyrajzi számból, egy helyrajzi számon nyilvántartott út, pedig több útszakaszból is állhat. A korábbi műveletek bemutatását és a jelen fejlesztéstől való elhatárolását a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges bemutatni;
- az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

A támogatási kérelmek benyújtására 2025. március 5. naptól van lehetőség az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:

1. **benyújtási szakasz:** 2025. március 5. – 2025. március 18.
2. **benyújtási szakasz:** 2025. március 19. – 2025. április 1.
3. **benyújtási szakasz:** 2025. október 1. – 2025. október 14.
4. **benyújtási szakasz:** 2025. október 15. – 2025. október 28.

2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

A felhívás keretében egy önkormányzat egy támogatási kérelmet nyújthat be, illetve egy alkalommal részesíthető támogatásban, amely egyéni- vagy konzorciumi formában történhet. Egy támogatási kérelem több megvalósítási helyet, beruházási elemet, tevékenységet is tartalmazhat.

Ha a korábbi támogatási kérelmét a kedvezményezett visszavonja, vagy elutasításra, vagy visszautasításra kerül, úgy a kedvezményezett jogosult újabb támogatási kérelem benyújtására.

Támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású **kedvezményezett nyújthat be.**

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton**, a központi azonosítási ügynök (a továbbiakban: KAÜ) keretében elvégzett elektronikus azonosítást követően elérhető elektronikus felületen (www.mvh.allamkincstar.gov.hu) **keresztül lehet benyújtani.**

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A feltölteni kívánt file-t annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Forráskimerülés esetén – a KAP Vhr. 70. §-ban foglaltaknak megfelelően – az IH vezetője legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját megelőző ötödik napon külön Nemzeti Irányító Hatósági közleményben rendelkezik a támogatási kérelem benyújtási időszakának lezárásáról.

A KAP Vhr. 17–18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11 - 12. § -a tartalmazza.

A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a „Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentum tartalmazza.

3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

3.1. Támogatható tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatók önállóan:

Önkormányzati tulajdonú vagy önkormányzati vagyonkezelésben lévő külterületi, helyrajzi számmal nyilvántartott:

- I. szilárd burkolattal nem rendelkező utak, termett talajú helyi közutak (a továbbiakban: földutak):
 - a) stabilizálása és/vagy alépítményeinek kialakítása;
 - b) szilárd burkolatának kialakítása.
- II. szilárd burkolattal rendelkező helyi közutak:
 - a) alépítményeinek és szilárd burkolatának felújítása, korszerűsítése, átépítése;
 - b) burkolatának megerősítése, szélesítése, korszerűsítése.

Egy támogatási kérelemben, egy útszakaszon belül, több tevékenységre is igényelhető támogatás.

A támogatási kérelem abban az esetben kerülhet jóváhagyásra, ha tartalmaz legalább egy elfogadható, a 3.1.1. pontban felsorolt önállóan támogatható tevékenységet.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatók és kizárólag a felhívás 3.1.1. pont I. és II. alpontjai szerinti tevékenységek keretében fejlesztett utakhoz/útszakaszhoz kapcsolódhatnak (kivéve j) pont):

Önkormányzati tulajdonú vagy önkormányzati vagyonkezelésben lévő, helyrajzi számmal nyilvántartott külterületi, helyi közutak és az ezekhez kapcsolódó fejlesztések vonatkozásában:

- a) Infrastrukturális munkák: az útberuházáshoz kapcsolódó infrastrukturális elemek korszerűsítése, műtárgyépítés és felújítás.
- b) Közlekedésbiztonságot szolgáló fejlesztések:
 - sebesség- és forgalom csillapító megoldások alkalmazása, szigetek átépítése, fejlesztése, kialakítása;
 - szilárd burkolatú út kialakítása esetén kijelölt gyalogos-átkelőhelyek/átvezetések és kerékpáros átvezetések, kerékpársávok (beleértve kerékpáros nyom) fejlesztése, kialakítása;
 - forgalomtechnikai, forgalomirányító jelzések, berendezések és eszközök korszerűsítése, beszerzése.
- c) Sárrázó kialakítása, felújítása a 3.1.1. pontban szereplő tevékenységekkel érintett úton.
- d) Zöldterület-építési, útfásítási, átalakítási munkák, a 3.1.1. fejezet I. és II. pontjaiban foglaltak szerint.
- e) Autóbuszöblök, autóbusz fordulók, autóbusz peronok felújítása és/vagy kialakítása.
- f) Árokrendezés, átereszek felújítása, padkák, rézsűk kialakítása, nyitott vagy zárt csapadékvíz-elvezető rendszer helyreállítása, korszerűsítése, ha a fejlesztéssel érintett útszakasz vízelvezetéséhez közvetlenül kapcsolódik.
- g) A művelet megvalósításához szükséges ingatlan vásárlása, a 9.4. pontban foglaltak szerint.
- h) Művelet-előkészítéshez kapcsolódó tevékenységek, terület-előkészítés, műszaki ellenőri szolgáltatás igénybevétele, környékvizsgálói szolgáltatás igénybevétele, műveletmenedzsment.
- i) Terület-előkészítés (régészeti feltárás, lőszementesítés, bozótirtás, földmunkák stb.) a 9.4. pontban foglaltak szerint.
- j) Sárrázó kialakítása, felújítása a 3.1.1. pontban szereplő tevékenységekkel nem érintett úton. A tevékenység a művelet elszámolható költségének maximum 30%-áig támogatható.

3.1.3. Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. és 3.1.2. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenységek nem támogathatók.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatók az alábbi tevékenységek:

- a) Használt eszközök, berendezések beszerzése.
- b) Mobil WC, mobil konténer, mobil őrbódé beszerzése.
- c) Fenntartási, üzemeltetési, pótlási, karbantartási jellegű tevékenységek.
- d) Karbantartás: felületi bevonat készítése, kátyúzás megvalósítása.
- e) Egynyári- és kétnyári növények beszerzése.
- f) Gépjármű parkoló kialakítása, fejlesztése, korszerűsítése.
- g) Vasúti átjárók, hidak kialakítása, fejlesztése, korszerűsítése.
- h) Magánút kialakítása fejlesztése.
- i) A közúti forgalomtól elkülönülő kerékpárút kialakítása, fejlesztése.
- j) Megújuló energiára, energiahatékonyságra és széles sávú infrastruktúrára irányuló beruházás.

Nem nyújtható támogatás a KAP Stratégiai Tervből nyújtott mezőgazdasági, erdészeti és agrár-vidékfejlesztési állami támogatás igénybevételeire vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás (a továbbiakban: 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás) 5. § (2) bekezdésében foglalt tevékenységekhez, az ott rögzített feltételekkel.

Nem nyújtható az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet¹ (a továbbiakban: általános de minimis rendelet) alapján nyújtott általános csekély összegű (de minimis) támogatás az általános de minimis rendelet 1. cikkében foglalt tevékenységekhez, az ott rögzített feltételekkel, valamint olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében nyújtott támogatás a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

¹ Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapja L sorozatának 2023. december 15-i kiadásában, hatályos 2024. január 1-től.

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
A felhívás 3.1.1. pontja alapján Kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható tevékenységek: 1. Szilárd burkolattal nem rendelkező utak, termett talajú közutak (a továbbiakban: földutak): a) stabilizálása és/vagy alépítményeinek kialakítása; b) szilárd burkolatának kialakítása. 2. Szilárd burkolattal rendelkező helyi közutak: a) alépítményeinek és szilárd burkolatának felújítása, korszerűsítése, átépítése; b) burkolatának megerősítése, szélesítése, korszerűsítése.	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 25. pontja alapján vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatásként	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 27. alcíme szerinti, Vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatás (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet 55. cikk.
A felhívás 3.1.2.2. pontja alapján Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek: a) Infrastrukturális munkák: az útberuházáshoz kapcsolódó infrastrukturális elemek korszerűsítése, műtárgyépítés és felújítás. b) Közlekedésbiztonságot szolgáló fejlesztések: • sebesség- és forgalom csillapító megoldások alkalmazása, szigetek átépítése, fejlesztése, kialakítása; • szilárd burkolatú út kialakítása esetén kijelölt gyalogos-átkelőhelyek/átvezetések és kerékpáros	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 25. pontja alapján vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatásként	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 27. alcíme szerinti, Vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatás (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet 55. cikk.

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
átvezetések, kerékpársávok (beleértve kerékpáros nyom) fejlesztése, kialakítása; • forgalomtechnikai, forgalomirányító jelzések, berendezések és eszközök korszerűsítése, beszerzése. c) Sárrázó kialakítása, felújítása a 3.1.1. pontban szereplő tevékenységekkel érintett úton. d) Zöldterület-építési, útfásítási, átalakítási munkák, a 3.1.1. fejezet I. és II. pontjaiban foglaltak szerint . e) Autóbuszöblök, autóbusz fordulók, autóbusz peronok felújítása és/vagy kialakítása. f) Árokrendezés, átereszek felújítása, padkák, rézsűk kialakítása, nyitott vagy zárt csapadékvíz- elvezető rendszer helyreállítása, korszerűsítése, ha a fejlesztéssel érintett útszakasz vízelvezetéséhez közvetlenül kapcsolódik. g) A művelet megvalósításához szükséges ingatlan vásárlása, a 9.4. pontban foglaltak szerint. h) Művelet-előkészítéshez kapcsolódó tevékenységek, terület- előkészítés, műszaki		

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
ellenőri szolgáltatás igénybevétele, könyvvizsgálói szolgáltatás igénybevétele, műveletmenedzsment. i) Terület-előkészítés (régészeti feltárás, lőszementesítés, bozótirtás, földmunkák stb.) a 9.4. pontban foglaltak szerint. j) Sárrázó kialakítása, felújítása a 3.1.1. pontban szereplő tevékenységekkel nem érintett úton. A tevékenység a művelet elszámolható költségének maximum 30%-áig támogatható.		
A felhívás 4.1 pontja alapján 2023. január 1-nél nem régebben kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve a 9.2 fejezet 1. pontban felsorolt korlátozottan elszámolható költségek.	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 3. § (1) bekezdés 41. pontja alapján csekély összegű támogatásként	6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 43. alcíme szerinti csekély összegű támogatás (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet

3.2.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy európai uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy művelethez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása európai uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó európai uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás, a csekély összegű támogatás, a mezőgazdasági csekély összegű támogatás és a csekély összegű közszolgáltatási támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható.

Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

3.2.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

I. Vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatás:

- 1) A Vidéki térségekben alapvető szolgáltatásokra és infrastruktúrára irányuló beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) (EU) 2022/2472 bizottsági rendelet I-II. fejezete és III. fejezetének 55. cikke, a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) szabályozza.
- 2) Ha a támogatás összege meghaladja a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás 9. § (1) bekezdés 14. pontjában meghatározott mértéket, a támogatást előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére és a támogatás a Bizottság jóváhagyó határozatának birtokában nyújtható.
- 3) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az EU) 2022/2472 bizottsági rendelet 55. cikk (6) bekezdésben előírt maximális támogatási mértékeket.
- 4) A támogatás nem nyújtható működési támogatásként.
- 5) A támogatással érintett műveleteket a vidéki térségekben található települések az általuk nyújtott alapvető szolgáltatások fejlesztésére vonatkozó terveknek megfelelően kell végrehajtani, amennyiben léteznek ilyen tervek, és összhangban kell lenniük a vonatkozó helyi fejlesztési stratégiákkal. Ilyen tervek a pénzügyi eszközökkel támogatott beruházások esetében nincs szükség.

II. Csekély összegű támogatás

A támogatásra vonatkozó részletes szabályokat (ideértve a felhívásban használt fogalmak meghatározását) az általános de minimis rendelet, az Atr., valamint a 6/2023. (XII. 7.) AM utasítás szabályozza.

A kedvezményezett és a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az általános de minimis rendelet hatálya alá tartozó, bármely három évben Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatás bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az általános de minimis rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás az (EU) 2023/2832 bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatás kivételével, más csekély összegű támogatásokról szóló rendeletek alapján nyújtott csekély összegű támogatással 300.000 eurónak megfelelő forintösszeget halmozható.

Az általános csekély összegű támogatás halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az általános de minimis rendelet 7. cikk (4) bekezdésének figyelembevételével – az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon – nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

A támogatást nyújtó az általános de minimis rendelet 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a kedvezményezett részére a támogatás összegéről bruttó támogatási egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az általános de minimis rendeletre.

A támogatás euró és forint közötti átváltásánál az Atr. 35. §-a alapján kell eljárni.

A több részletben fizetendő támogatást az odaítélése időpontjában érvényes értékére kell diszkontálni. A diszkontálás céljára és a bruttó támogatástartalom kiszámításához az odaítélés idején érvényes referenciárátát kell alkalmazni.

3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembevétele szükséges:

I. Általános elvárások:

1. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a szokásos piaci árak történő megfelelést a támogatási okirat véglegessé válását követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges eszköz- és berendezés típus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
2. A műveletnek megfelelően kidolgozottnak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait a kérdésnek megfelelő válasszal ki kell tölteni.
3. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr.-ben foglaltaknak.
4. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF című dokumentumban foglalt egyéb feltételeknek.
5. A kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtó felületén megvalósíthatósági tanulmányt kell rögzíteni a felhívás 8. melléklete szerint.
6. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni.
7. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését meghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.
8. A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.
9. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra, valamint a horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
10. A felhívás keretében kizárólag a felhívásnak, valamint a művelet céljának megfelelő méretű, funkciójú, kialakítású tevékenységek támogathatók.

II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:

1. **Építési tevékenység esetén** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.

Építési tevékenység esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a felhívás 4. melléklete szerinti nyilatkozatot arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek, figyelemmel az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló 93/2012. (V. 10.) Korm. rendelet és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény rendelkezéseire.

Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez.

2. Engedélyköteles építési és/vagy bányakapitánysági engedélyezéshez kötött tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló, végleges építési és/vagy bányakapitánysági engedélyt a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt (ha korábban nem került benyújtásra).
3. Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
4. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.

Ha a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor elegendő a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot benyújtani. Legkésőbb az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi létesítési engedélyt és a záradékolt építészeti – műszaki tervdokumentációt.

A záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt vagy a vízügyi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vette. Ennek hiányában az üzemeltetési engedélyezési kérelem vagy a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vétele iránti kérelem benyújtására vonatkozó igazolás/nyilatkozat csatolása szükséges. Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről, és annak vízügyi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.

5. Építéssel járó művelet esetén az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az építésnapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.
6. A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak a kedvezményezett nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk.

III. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést

követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélendő.

2. Építési tevékenység megvalósítása esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni. Közbeszerzési eljárással érintett építési beruházás esetén, ha a tevékenység a támogatási okiratban jóváhagyott változatlan műszaki-szakmai tartalommal valósult meg, a kifizetési kérelemmel elszámolni kívánt, ÉNGY-ben szereplő költségátételek referenciaárát meghaladó áron szerződött, és számlázott összege a közbeszerzési eljárás keretében kötött szerződésben szereplő összegig, illetve ha ez az összeg a támogatási okiratban meghatározott összeget meghaladja, akkor a támogatási okiratban a tevékenységre jóváhagyott összeg erejéig a kedvezményezett részére jóváhagyható.
3. Építési tevékenység megvalósítása esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is köteles benyújtani a kifizetési kérelemhez.

A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie:

- a számla kiállítója által hitelesítésre került

- hivatkozik a kapcsolódó számlára

- tartalmazza az áfa összegét, a kapcsolódó tevékenység azonosítóját, a tétel ÉNGY szerinti kódját és megnevezését, a mennyiséget, az egységárat, valamint az összesített árat.

4. Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatók be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó – magyar nyelvű, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező árajánlatot köteles csatolni a támogatási kérelméhez.
5. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás, amely olyan ajánlattevőtől származik,
 - a) amely a kedvezményezett tagja,
 - b) amelyben a kedvezményezett vagy kedvezményezett tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve) annak tagja, és a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy
 - c) amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), tagja, és a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, vagy ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol.

Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.

Érvénytelen ajánlat nem vehető figyelembe alátámasztó dokumentumként.

Az árajánlatok kiállításával és érvényességével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

6. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
7. **Eszköz és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti**

tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független kibocsátótól származó, azonos funkcióra vonatkozó, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó árajánlatot. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő összességében legkedvezőbb ajánlattal rendelkező eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, mint elfogadott árajánlatot, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

8. Szolgáltatás vásárlása esetén (a könyvvizsgálat, a műveletmenedzsment és a művelet-előkészítés kivételével) szintén három árajánlat benyújtása szükséges.
9. A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.
10. A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra – a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt – amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.
11. A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék vonatkozásában kötelező, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a támogató felszólítására kell bemutatni.
12. A művelet keretében kizárólag olyan **első üzembe helyezésű**, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított **legfeljebb három éve gyártott eszköz, technológiai berendezés** beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.
13. A beszerezni kívánt eszközöknek, technológiáknak meg kell felelniük a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.
14. A művelet megvalósítási helye a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam alatt kizárólag a támogató előzetes hozzájárulásával változtatható meg.

IV. Egyéb elvárások:

1. A művelet megvalósítása során figyelembe kell venni a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tftv.) termőföld más célú hasznosításával kapcsolatos rendelkezéseit. A Tftv. 10. § (1) bekezdése alapján a termőföldet – a törvényben rögzített kivételektől eltekintve – csak az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet más célra hasznosítani, így a kedvezményezettnek rendelkeznie kell a termőföld más célú hasznosítása iránti engedéllyel.
2. A művelethez indokoltan kapcsolódó kerékpárforgalmi sáv kialakítása vagy átépítése esetén, a művelet megvalósítását követően a művelet záró kifizetési igényléséhez csatolni szükséges a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyí) feltöltéséről szóló Magyar Közút által kiadott igazolást, amelynek elérhetőségét a felhívás 1. melléklete tartalmazza.
3. A műveletnek illeszkednie kell – ha a kedvezményezett rendelkezik ilyennel – az érintett település(ek) rendezési és/vagy fejlesztési tervének valamelyikéhez, ennek hiányában a járási és/vagy a megyei fejlesztési stratégiai dokumentumhoz. Az erről szóló jegyzői igazolást a támogatási kérelem mellékleteként szükséges benyújtani.

4. A kedvezményezett a külterületi helyi közút üzemeltetését, karbantartását, fenntartását átadhatja a külterületi helyi közút kezelésére létrehozott, önkormányzati 100%-os tulajdonú cégnek vagy költségvetési szervnek az alábbiak szerint:
 - Önkormányzat kedvezményezett fenntartási és üzemeltetési kötelezettségének akként is eleget tehet, ha a fenntartásba (beleértve az üzemeltetést is) a külterületi helyi közút kezelésére létrehozott, 100%-os önkormányzati tulajdonú céget vagy költségvetési szervet von be az ezen célból kötött megállapodás alapján.
 - Ha a támogatási döntés véglegessé válását követően kerül átadásra a közút kezelése, akkor a fejlesztéssel érintett külterületi helyi közút kezelésére megkötött megállapodást az IH részére elektronikus úton szükséges benyújtani. A megállapodásnak tartalmaznia kell az ellátandó közfeladat pontos meghatározását, továbbá azt, hogy a közútkezelő köteles túrni az üzemeltetéshez fűződő valamennyi ellenőrzést, és vállalja a kedvezményezett által vállalt szolgáltatási és az egyéb, a fejlesztéssel érintett külterületi helyi közút fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos kötelezettségek teljesítését, amely azonban nem jelenti a támogatási okirat alapján fennálló kötelezettségek teljesítéséért való felelősség közútkezelő általi átvállalását. Felhívjuk a figyelmet, hogy az így benyújtott szerződést elegendő egyéb dokumentumként feltölteni, tekintettel arra, hogy az nem minősül változás-bejelentésnek.
 - Ha a támogatási kérelem benyújtását megelőzően közútkezelésre már átadásra került a fejlesztéssel érintett külterületi helyi közút, akkor a közfeladat ellátására kötött megállapodást kell csatolni a támogatási kérelemhez. A közfeladat ellátására létrejött megállapodást a feleknek módosítani kell a műveletben létrejövő beruházás üzemeltetésre átadásához. A módosítás tervezetét az első kifizetési kérelemhez kell csatolni, amelynek tartalmaznia kell azt is, hogy a fejlesztést érintően kizárólag a külterületi helyi közút kezelése közfeladat ellátására vonta be a közútkezelőt. A módosításban rögzíteni kell továbbá, hogy a közútkezelő vállalja a kedvezményezett által vállalt kötelezettségek teljesítését, amely azonban nem jelenti a támogatási okirat alapján fennálló kötelezettségek teljesítéséért való felelősség közútkezelő általi átvállalását. A fentieket magába foglaló végleges szerződést a záró kifizetési kérelemhez szükséges mellékelni. Ha az első kifizetési kérelem benyújtásakor már rendelkezésre áll a végleges szerződés, akkor annak benyújtása is elfogadható.
5. Ha a művelet keretében olyan ingatlan(ko)n (helyrajzi számo(ko)n) valósul meg a beruházás, amelynek valamely szakasza korábban már részesült támogatásban, abban az esetben a támogatási kérelem mellékleteként be kell nyújtani a megvalósult szakaszhoz kapcsolódóan, az eredeti, tervezői névjegyzékben szereplő tervező ellenjegyzésével ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt. Felhívjuk a figyelmet, hogy a két műveletnek egymástól jól elkülöníthetőnek kell lennie.
6. A megvalósítani kívánt műveletnek - jellegétől függően – meg kell felelnie a hatályban lévő ütügyi műszaki előírásoknak és jogszabályoknak, kiemelt figyelmet fordítva az alábbiakban felsoroltakra:
 - e-UT 02.01.41 - A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei. Tartalmi követelmények
 - e-UT 03.00.21 - Úttervezési rajzok tartalmi és formai követelményei
 - e-UT 03.01.11:2008 - Közutak tervezése
 - e-UT 03.03.11:2022 - Körforgalmak tervezése
 - e-UT 03.04.13 - Kerékpározható közutak tervezése
 - e-UT 03.07.12 - Közutak víztelenítésének tervezése

e-UT 04.02.11 - Közüti jelzőtáblák (T). A jelzőtáblák megtervezése, alkalmazása és elhelyezése

e-UT 04.03.12 - Útburkolati jelek és jelzőtestek tervezése és alkalmazása

e-UT 04.04.13:2020/M1:2024 - Közüti visszatartó rendszerek (KVR)

e-UT 06.02.11:2022 - Közutak létesítésének általános geotechnikai szabályai

e-UT 06.03.12:2009 - Kisforgalmú utak pályaszerkezetének méretezése

e-UT 06.03.13:2005 - Aszfaltburkolatú útpályaszerkezetek méretezése és megerősítése

93/2012.(V.10.) Korm. rendelet az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről

7. Ha a művelet keretében a felhívás 3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek e) pontjához kapcsolódó tevékenység valósul meg, abban az esetben legkésőbb az első kifizetési kérelemmel szándéknyilatkozat/igazolás nyújtandó be a területileg illetékes közút kezelőjétől, illetve ha releváns a közösségi közlekedést biztosító közszolgáltatótól a létesítmények aktív, meglévő használatára vonatkozóan.
8. A kiépítésre kerülő kerékpárforgalmi létesítmények, sávok felületének egyenletesnek, hullámentesnek, csúszásmentesnek és döccenőmentesnek kell lennie, emellett biztosítani kell a megfelelő vízelvezetést, mind a burkolat felületéről, mind a pályaszerkezet alsó rétegeiből.
9. Autóbuszöblök felújítása és kiépítése kizárólag bazaltbeton, vagy azzal megegyező teherbírású burkolattal és merev pályaszerkezettel támogatható, ettől eltérő burkolattípus részletes tervezői indoklás alapján lehetséges, pl.: a forgalmi viszonyokra, a járatsűrűsége, üzemeltetési indokra vagy a zajterhelés csökkentésére hivatkozva.

4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. A művelet megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető. A támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes elutasítását vonja maga után.

A művelet megvalósítását a **támogatási kérelem benyújtását követő napon** a kedvezményezett **saját felelősségére megkezdheti**, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

A kivitelezés a Kincstár által lefolytatott, előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. Az előzetes helyszíni szemlét megelőzően megkezdett kivitelezés, az érintett – előzetes helyszíni szemle nélkül megkezdett - műveletelem elutasítását vonja maga után. A korszerűsítés/bővítésnek minősülő támogatott tevékenységnek a pénzügyileg és műszaki-fizikai értelemben is elkülöníthető eleme kerül elutasításra, ha az építési tevékenységet, vagy azt megelőző bontási tevékenységet megkezdte a kedvezményezett, így az eredeti/kiinduló állapot a szemlén nem ellenőrizhető.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:

- a 2023. január 1. napjánál nem korábbi dátummal kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve
- a 2023. január 1. napjánál nem korábban felmerült, a 9.2. pont 1. alpontban felsorolt korlátozottan elszámolható költségek.

A kérelem benyújtása előtt felmerült költségek kizárólag csekély összegű (de minimis) támogatásként számolhatók el.

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

A művelet fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb **36 hónap** áll rendelkezésre.

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 37. hónap utolsó napja.

5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

5.1. Közbeszerzési kötelezettség

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a művelet keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény, valamint az irányadó egyéb jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatást az ÁÚF tartalmazza.

5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelelnek, és a művelet szempontjából ennek megfelelően **rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat a kedvezményezett biztosítja és igazolja legkésőbb az első - ide értve az előleg igénylési kérelmet is - kifizetési kérelem benyújtásával egyidejűleg.**

Nem az önkormányzat tulajdonában álló, illetve az első kifizetési kérelem benyújtásáig az önkormányzat tulajdonába nem kerülő, fejlesztéssel érintett ingatlan (út) esetén a kedvezményezettnek legalább a fenntartási időszak végéig szóló vagyonkezelő jogot igazoló szerződését, illetve a fejlesztéssel érintett ingatlanhoz (út) fűződően az önkormányzat bejegyzett vagyonkezelői jogát tartalmazó tulajdoni lapját, legkésőbb az első kifizetési kérelemhez köteles csatolni.

Abban az esetben, ha valamelyik fejlesztéssel érintett ingatlan megvásárlása a felhívás keretében történik, akkor – az ÁÚF vonatkozó rendelkezéseitől eltérően – a fejlesztés helye szerinti önkormányzat

köteles az első kifizetési kérelem benyújtásáig gondoskodni az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséről és annak ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről.

Konzorcium esetén a fejlesztés helye szerinti önkormányzat(ok)nak kell rendelkeznie a tulajdonjoggal vagy a vagyonkezelői joggal.

Valamennyi, a művelet keretében fejlesztendő útépítéssel/útfelújítással érintett megvalósítási helynek (helyrajzi számok) az első kifizetési kérelem benyújtásakor helyi közútnak kell minősülnie, a földhivatali ingatlan-nyilvántartás szerint.

Ha az ingatlan-nyilvántartásban szereplő nyomvonal eltér a ténylegesen fejleszteni kívánt nyomvonaltól, akkor az első kifizetési kérelem benyújtásáig szükséges gondoskodni az érintett ingatlanok tulajdoni/használati viszonyait rendező valamennyi eljárás lefolytatásáról.

5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

A kedvezményezett a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli. A kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak. **A fejlesztéssel érintett, helyrajzi számmal nyilvántartott helyi közút a megvalósítási és a fenntartási időszak alatt nem minősíthető magánúttá,** folyamatosan biztosítani kell a rendeltetésszerű közúti közlekedési célú használatra való alkalmasságát, továbbá a forgalom sorompóval, kapuval, jelzőtáblával, vagy más eszközzel nem korlátozható.

5.4 Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény rendelkezéseinek alkalmazása

Ha a kedvezményezett az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (Ábtv.) törvény hatálya alá tartozik a pályázati felhívásban rögzítettek felül az Ábtv. szabályait és a kapcsolódó jogszabályok rendelkezéseit is köteles betartani különös tekintettel az alábbi szabályokra:

Az Ábtv. 16. § (5) és (6) bekezdése értelmében a kedvezményezett– állami építési beruházásra vonatkozó, kedvezményezett részére kiállított támogatási okirat véglegessé válását követő 8 napon belül megtett – írásbeli megkeresésére az Építési és Közlekedési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozik arról, hogy az adott állami építési beruházás építetőként el kíván-e járni. Ha a minisztérium nemleges nyilatkozatot tesz vagy határidőben nem nyilatkozik, akkor úgy kell tekinteni, hogy a minisztérium építetőként nem kíván eljárni, az önkormányzat építetőként történő eljárása ellen pedig nem emel kifogást. Ha a megkeresés kapcsán a minisztérium arról nyilatkozik, hogy az adott állami építési beruházás építetőként el kíván járni, az állami építési beruházást a minisztérium az önkormányzattal konzorciumban valósítja meg.

Az Ábtv. 14. § (1) értelmében, ha európai uniós forrásból finanszírozott projekt keretében állami építési beruházás valósul meg, a minisztériumot konzorciumi szerződés útján konzorciumi tagként a projektbe be kell vonni. A támogatási okiratot az IH a Kedvezményezett és a minisztérium közötti konzorciumi szerződés megkötését és annak az IH részére történő benyújtását, vagy ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatnak az IH részére történő benyújtását követően állítja ki. A konzorciumi szerződésben részes felek egyeztetik és részletesen rögzítik a konzorciumi szerződés tartalmát, különös tekintettel az átadásra kerülő feladatokra és költségek egymás közötti megosztására. A műveletben szereplő állami építési beruházás előkészítéséért és megvalósításáért a miniszter felel. Az Ábtv. 14. § (2) bekezdése értelmében, ha a minisztérium nem lép be konzorciumi tagként a projektbe,

úgy erről írásban nyilatkozik. Az önkormányzat kedvezményezett a miniszter ilyen tartalmú nyilatkozatát az IH részére benyújtja, amely nyilatkozat nem akadályozza a beruházás megvalósítását.

Ha az Ábtv. 14. § (1) szerint a minisztérium konzorciumi szerződés útján konzorciumi tagként a művelet megvalósításába belép, az nem eredményezi a támogatási kérelem tartalmának módosulását.

6. INDIKÁTOROK

6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás

A kedvezményezett a művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben foglalt alábbi indikátor célértékek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elérendő célértéket meghatározni. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	Eredménymutató	Eredménymutató átfogó célértéke	Kimeneti mutató	Kimeneti mutató értéke
RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistélepüléseken	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházási támogatásban részesülő gazdaságok aránya	2,98%	O.22 A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma (Művelet)	1565
	R.41 ^P Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	28,36%		

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos KAP ST tartalmazza.

6.2. Monitoring adatszolgáltatás

A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek a monitoring adatszolgáltatási időszakban eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND

7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

A támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján standard kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

Az IH a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az IH vezetője szakaszos elbírálással dönt.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre hívhatja fel.

7.2. Jogosultsági feltételek és kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt feltételeknek:

1. Nem hiánypótlható jogosultsági feltételek:

- a kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- a felhívás 13.1.1. pontjában felsorolt dokumentumok a támogatási kérelemhez benyújtásra kerültek,
- az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, berendezésekre és szolgáltatás vásárlásra vonatkozóan a felhívás 13.1.2. pont 6. alpontjában felsorolt dokumentumok legalább egyike (vagyis legalább egy árajánlat) benyújtásra került a támogatási kérelem mellékleteként.

Ha a nem hiánypótlható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül!

2. Hiánypótlható jogosultsági feltételek:

- a felhívás 13.1.2. pontja szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.

Ha a hiánypótlható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor hiánypótlási felhívásra kerül sor.

Hiánypótlásra azonos tárgykörben csak egyszer van lehetőség.

3. Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek a felhívás 2. mellékletében meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

A tartalmi értékelési szempontok alapján **legfeljebb 100 pont adható**. Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a **40 pontot**, **valamint az IH által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot**. Ezen utóbbi mértéke a 40 pontot meghaladhatja, figyelemmel a támogathatónak ítélt kérelmek számára.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezményeket a felhívás 10. fejezete tartalmazza.

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

8.1. Támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő támogatásnak** minősül.

8.2. Igényelhető támogatás

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege:

- **egyéni művelet esetén legfeljebb 150.000.000 Ft,**
- **konzorciumi formában végrehajtott művelet esetén az egyik önkormányzat esetén legfeljebb 200 millió Ft, de összesen legfeljebb 300 millió Ft.**

A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség **95 %-a**.

Általános csekély összegű (de minimis) támogatás esetén a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100%-a azzal, hogy az így számított alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg a KAP Stratégiai Tervben meghatározott maximális támogatási mértéket, a felhívás 9.4. pontjában rögzített korlátozások figyelembevételével.

8.3. Igényelhető előleg

A támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg **legfeljebb 25%-áig**, egyéni művelet esetén **legfeljebb 37.500.000 Ft-ig**, konzorcium esetén **legfeljebb 75.000.000 Ft-ig** a kedvezményezett kérelemmel, előleget igényelhet.

A KAP Vhr. 83. § (1) bekezdése alapján, az előleggel való teljes elszámolást követően **legfeljebb a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg 25%-áig** egy alkalommal újra igényelhető előleg.

Ha a kedvezményezett az elszámolható költségek egy részével és ezáltal az arra jutó támogatással már elszámolt, vagy azok vonatkozásában kifizetési kérelmet nyújtott be, akkor az elszámolásra benyújtott költségekre, illetve támogatásra előleg már nem igényelhető.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és az igényelt előleg folyósítását követően benyújtott első kifizetési kérelemben – amelynek benyújtása nem eshet az előleg

folyósításának napját követő 12 hónapnál későbbi időpontra vagy a művelet megvalósítására rendelkezésre álló határidőt követő időpontra – annak teljes összegével el kell számolni.

A kedvezményezettnek előleg igénylése esetén az ÁÚF-től eltérően támogatási okiratban jóváhagyott támogatási összeg 5%-ának megfelelő összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles.

Az önerő igazolásának elfogadható módjait az ÁÚF tartalmazza.

Nem jogosult előlegre az a kedvezményezett, akinek vagy, amelynek

- a) a KAP Vhr. szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy
- b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett támogatási jogviszonyból eredő lejárt tartozása áll fenn a Kincstárral szemben.

Egyszeri elszámolás esetén előleg nem igényelhető.

Előleg abban az esetben nyújtható, ha a kedvezményezett a KAP Vhr. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti forrásból nyújtott támogatások kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

Az előlegre vonatkozó további szabályokat a KAP Vhr. 80 - 83. §-a tartalmazza.

9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

Egyszeri elszámolás esetén:

A felhívás keretében lehetőség van egyszeri elszámolás választására, mely esetben kizárólag záró kifizetési kérelmet köteles a kedvezményezett benyújtani a művelet fizikai befejezését követően.

Ha a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a támogatónak.

Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető azzal, hogy a kedvezményezettnek többszöri elszámolóként legkésőbb – a KAP Vhr.-től eltérően – a támogatási döntés véglegessé válásától számított 24 hónapos határidő lejáratának napján be kell nyújtania a KAP Vhr. 84. §-ában foglalt feltételeknek megfelelő kifizetési kérelmet. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra, egy alkalommal lehet áttérni.

Többszöri elszámolás esetén:

A kedvezményezett legalább egy kifizetési kérelem benyújtására köteles, emellett benyújthat további három kifizetési kérelmet, valamint a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelmet kell benyújtania.

A kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított

- 24 hónapon belül a megítélt támogatás 10 %-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani. Előleg igénybevétele esetén az igényelt előleg folyósítását követően benyújtott első kifizetési kérelemben a 8.3. pontban meghatározott módon és határidőben az előleg teljes összegével el kell számolni,
- 37 hónapon belül a megítélt támogatás legalább 80 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.

Az előírt időben, az előírt mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza.

9.2. Elszámolható költségek

A **művelet elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **művelet nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a felhívás 9.5 pontjában nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Ha a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosított támogatáson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozási szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költség típusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr.-ben foglalt az „**ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez**” (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza, amelyeket a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A felhívás keretében – figyelemmel a 9.4 pontban foglaltakra – az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

1. Korlátozottan elszámolható költségek

1.1. Művelet-előkészítés, tervezés költségei az Útmutató 3.2.1. pontja alapján,

- 1.1.1. Jogszáály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttér dokumentációt is) elkészítése.
- 1.1.2. Megvalósíthatósági tanulmány.
- 1.1.3. Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati

engedélyhez kapcsolódó vizsgálat.

- 1.1.4. Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget.
- 1.1.5. Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is, figyelembe véve a felhívás 4.1.2. fejezetében meghatározottakat.
- 1.1.6. Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező
- 1.1.7. Közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is).
- 1.1.8. Előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák.
- 1.1.9. Szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- 1.1.10. Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.
- 1.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának költségei** (az Útmutató 3.2.1.7. pontja alapján)
- 1.3. Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit** (az Útmutató 3.4.3.2. pontja alapján).
- 1.4. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása** (az Útmutató 3.4.4.1. pontja alapján).
- 1.5. Könyvvizsgálat** (az Útmutató 3.4.4.2. pontja alapján).
- 1.6. Műveletmenedzsment költségek** (az Útmutató 3.8. pontja alapján).
- 1.6.1. A művelet-előkészítési és megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai (az Útmutató 3.8.1.1. pontja alapján).
- 1.6.2. A művelet - előkészítési és – megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja (az Útmutató 3.8.1.5. pontja alapján).

2. Beruházások költségei

- 2.1. Ingatlanvásárlás (az Útmutató 3.3.6. pontja alapján).
- 2.2. Terület – előkészítés (az Útmutató 3.3.8. pontja alapján).
- 2.3. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a művelet végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők (az Útmutató 3.3.9.1. pontja alapján), ideértve a művelet megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges bontási költségeket is.
- 2.4. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő átalakítást, felújítást, bővítést is (az Útmutató 3.3.9.2. pontja alapján).

- 2.5. A művelet céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a műveletcélok megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható.
- 2.6. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak (az Útmutató 3.3.10.1.2. pontja alapján).
- 2.7. Támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a művelet keretében (az Útmutató 3.3.10.1.3. pontja alapján).
- 2.8. Az új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembe helyezésű technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal (az Útmutató 3.3.10.1.5. pontja alapján).

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes – elszámolható és nem elszámolható – költségét!

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására, a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.

Ha az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatók, nem azonos tárgyak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem elszámolhatók.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségteleknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

9.3. Elszámolhatóság feltételei

a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket - a tervezési dokumentációk költségétől és a 9.2. fejezet 1. pontban felsorolt korlátozottan elszámolható költségektől eltekintve - a művelet részeként nem lehet elszámolni.

A művelet részét képező eszköz/berendezés beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.

- b) A felhívás keretében támogatott művelet költségek elszámolhatóságának vége:
- A kedvezményezett a művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 37. hónap utolsó napja.
- c) A támogatás folyósítása a kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.
- d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.
- e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.
- f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 80%-át teljesíteni.
- g) A kedvezményezett – az egyszeri elszámolás kivételével – köteles a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettségtől eltérően a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 24 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- h) Kifizetési kérelem – a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.
- i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, amíg a kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a műveletmegvalósításhoz és az üzemeltetéshez kapcsolódó végleges engedélyt.
- j) Átalányalapú elszámolásra nincs lehetőség.
- k) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét, illetve az elszámoló bizonylaton szereplő tevékenységek, tételek költségét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- l) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti függetlenségre vonatkozó szabályok irányadók.

9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtypusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtypus	Maximális mértéke az összes nettó elszámolható költségre vetítve (%) /maximális nettó támogatási összeg (Ft)
Korlátozottan elszámolható költségek (9.2. fejezet 1. pont) és immateriális javak költségei, összesen: <i>ebből:</i> - tájékoztatás, nyilvánosság - építési, műszaki ellenőri szolgáltatás - könyvvizsgálat - műveletmenedzsment	5% 0,5%, legfeljebb 150 000 Ft 1% 0,5% 2,5%
Ingatlanvásárlás	2%
Terület-előkészítés² (régészeti feltárás, lőszementesítés, bozótirtás, földmunkák stb.)	2%
Sárrázó kialakítása, felújítása (a felhívás 3.1.2.2. pont j) alpontja szerint).	30%

A fenti táblázatban meghatározott korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlátok a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphetők azzal, hogy az egyes költségtypusokra megállapított összeg nem növekedhet.

9.5. Nem elszámolható költségek

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 9.2. pontban, különösen:

- a levonható áfa,
- a kamattartozás-kiegyenlítés,
- a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díjtámogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
- a devizaátváltási jutalék,

² Azokat a munkálatokat kell terület-előkészítés költségtypusba besorolni, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen épülethez, építményhez sem, hanem az általános területrendezésre irányulnak (pl. szennyezett föld kicserélése, az egyenetlen terep egyengetése).

- f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
- g) a bíróságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- h) a kedvezményezettnek saját teljesítés keretében felmerült bármely költség az Útmutató 3.8. pontja szerinti műveletmenedzsment költségek kivételével,
- i) a művelet keretében működési költségek, bérköltségek és forgóeszközök, egyényári és élő növények vásárlása,
- j) sikerdíj,
- k) forgótőke.

10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

10.1. Általános jogkövetkezmények

1. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlanul minősül, ha a többszöri elszámoló kedvezményezett, a felhívás 9.1. pontja és 9.3. pont g) alpontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonytól eláll, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-ával nem számol el.
3. A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 60%-ával elszámolt, de az elszámolás mértéke a jóváhagyott kiadások összegének 80%-át nem éri el.
4. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a monitoringadat - nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségeinek (beleértve a megvalósíthatósági tanulmányban vállaltakat) nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett köteles minden jogosulatlanul igénybevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5 %-ának visszafizetésére.

Ha több tartalmi értékelési szempont vonatkozásában kerül megállapításra a jogosulatlan igénybevétel, úgy az egyes szankciók összegét össze kell vonni, mely eredményezheti felhívás 7.2. pont 3. alpontjában meghatározott a támogathatósági határpontszám alá csökkenést, ezáltal az intézkedésben való jogosulatlan részvételt.

10.3. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények

A) A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely kötelezettségének, így különösen:

1. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a fenntartási kötelezettségének, akkor köteles az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybevett támogatást azon időszakkal arányosan, amelynek tekintetében nem teljesültek a fenntartási követelmények.
2. Ha a kedvezményezett a fejlesztéssel érintett, helyrajzi számmal ellátott helyi közutat a megvalósítási és a fenntartási időszak alatt átminősíti magánúttá, nem biztosítja folyamatosan a rendeltetésszerű közúti közlekedési célú használatra való alkalmasságát, továbbá a forgalmat sorompóval, kapuval, jelzőtáblával, vagy más eszközzel korlátozza.

B) A támogatási okiratban megítélt támogatás 5%-kal csökkentésre kerül, ha a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségeknek, vállalásoknak:

1. Ha a kedvezményezett, a művelethez indokoltan kapcsolódó kerékpárforgalmi sáv kialakítása vagy átépítése esetén, a művelet megvalósítását követően a záró kifizetési igényléséhez hiánypótlás után sem csatolja a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszer (KeNyi) feltöltéséről szóló Magyar Közút által kiadott igazolást.
2. Ha a művelet keretében a felhívás 3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek e) pontjához kapcsolódó tevékenység valósul meg, és a kedvezményezett nem csatolja a területileg illetékes közút kezelőjétől, illetve ha releváns a közösségi közlekedést biztosító közszolgáltatótól a létesítmények aktív, meglévő használatára vonatkozóan a szándéknyilatkozatot/igazolást.

11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP törvény 32 - 33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49 - 51. §-ában és az ÁÚF-ben foglaltak az irányadók.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatók, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a <https://kap.gov.hu> honlapon megtalálható és a felhívás elválaszthatatlan része.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF és a „KAP Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentumok figyelembevételével készítsék el!

A Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/> honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § 22. pontja szerinti adatok körét az 5. melléklet tartalmazza.

12. ÜGYFÉLSZOLGÁLAT ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a **Kincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Ügyfélszolgálatához**, amely az alábbi elérhetőségeken áll rendelkezésre:

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Kedd és Csütörtök: 9.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00

Szerda és Péntek: 9.00 - 12.00

Telefon: 1811 (4-es gomb); (1) 374-3603 vagy (1) 374-3604

E-mail: mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu

A kapcsolatfelvételt a mobilGAZDA alkalmazást is felhasználhatják, amely ingyenesen elérhető a Google Play és App Store digitális tartalomszolgáltatóknál, használata regisztrációhoz kötött.

13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

13.1.1. A támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket **kötelezően** szükséges csatolni:

Építési tevékenység esetén az építészeti-műszaki tervdokumentációt, valamint a 4. melléklet szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a fenti dokumentumok pótlására nincs lehetőség, így, ha a fejlesztés szempontjából releváns fenti dokumentumok valamelyike nem kerül benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

1. Az érintett önkormányzat képviselő-testületének vagy társulási tanácsnak a fejlesztés megvalósításáról szóló határozatának hiteles kivonatát, amely tartalmazza a fejlesztés megnevezését és a fejlesztéssel érintett ingatlan helyrajzi számát.
2. A település(ek) rendezési tervéhez, ennek hiányában fejlesztési tervéhez, ennek hiányában a járási vagy megyei fejlesztési stratégiai dokumentumokhoz való illeszkedésről szóló jegyzői nyilatkozatot.
3. A tervezett fejlesztés megvalósulási helyének feltüntetésével kiegészített, a fejlesztés elhelyezkedését bemutató, az illetékes földhivatal által kiállított 30 napnál nem régebbi ingatlan-nyilvántartási hiteles térképmásolatot.
4. Konzorcium esetén csatolandó a felhívás mellékletét képező „KONZORCIUMI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS Támogatási kérelem benyújtására” c. dokumentum kitöltött példánya a 6. melléklet szerint.
5. Ha a művelet keretében olyan ingatlanon (helyrajzi számon) valósul meg a beruházás, amelynek valamely szakasza korábban már részesült támogatásban, abban az esetben be kell nyújtani a megvalósult szakaszhoz kapcsolódóan, az eredeti, tervezői névjegyzékben szereplő tervező ellenjegyzésével ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.
6. Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, a beszerzésre kerülő eszközökre, berendezésekre, valamint a felhívásban meghatározott egyes szolgáltatások vásárlására vonatkozóan 3 db árajánlat. **(Felhívjuk a figyelmet, hogy ezen dokumentumok benyújtásának hiánya (azaz egyetlen árajánlat sem kerül benyújtásra) a felhívás 7.2 pont 1. c) alpontja alapján nem hiánypótolható jogosultsági feltételnek minősül.)**
7. Tartalmi értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a felhívás 2. melléklete szerint.
8. Ha a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentum.
9. Ha releváns, akkor a felhívás 3.3. fejezet IV. Egyéb elvárások 3. pontja szerinti közfeladat ellátására kötött megállapodás.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem benyújtásakor kell csatolni.

13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Autóbuszöblök, autóbusz fordulók, autóbusz peronok, felújítása és/vagy kialakítása esetén igazolni szükséges az aktív, meglévő használatot a 3.3. fejezet IV. Egyéb elvárások 7. pontja szerint.
2. Legkésőbb az első, építési és/vagy vízjogi/bányakapitánysági engedélyköteles beruházással kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló végleges építési és/vagy a végleges vízjogi létesítési/bányakapitánysági engedélyt, – beleértve az engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.
3. Építési művelet esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani minden kifizetési kérelemhez.

4. Nem az önkormányzat tulajdonában álló, illetve az első kifizetési kérelem benyújtásáig az önkormányzat tulajdonába nem kerülő, fejlesztéssel érintett ingatlan (út) esetén a kedvezményezettnek legalább a fenntartási időszak végéig szóló vagyonkezelő jogot igazoló és használatot biztosító szerződését, illetve a fejlesztéssel érintett ingatlan (út) az önkormányzat bejegyzett vagyonkezelői jogát tartalmazó tulajdoni lapját a kifizetési kérelméhez csatolnia kell.
5. Ha releváns, a felhívás 3.3.IV.1. pontjához kapcsolódóan a termőföld más célú hasznosítása iránti engedély.
6. A művelet egyes tevékenységi elemeinek (fázisainak) fotódokumentációval történő igazolása.
7. Ha a támogatási kérelem benyújtását megelőzően közútkezelésre átadásra került a fejlesztéssel érintett külterületi helyi közút, ezen közfeladat ellátásáról szóló, a felhívás 3.3. pontjának IV. 3. alpontjában foglalt tartalmi követelményeknek megfelelő megállapodás módosításának tervezete vagy végleges verziója.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket az első kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges. A dokumentumokat az előlegigénylés kapcsán a Kincstár jogosult bekérni.

14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI

1. melléklet: Fogalomtár
2. melléklet: Tartalmi, értékelési szempontok
3. melléklet: Településlista
4. melléklet: Nyilatkozat építési tevékenységekről
5. melléklet: Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról
6. melléklet: Konzorciumi együttműködési megállapodás támogatási kérelem benyújtására - minta
7. melléklet: Konzorciumi együttműködési megállapodás támogatásban részesített művelet megvalósítására – minta
8. melléklet: Megvalósíthatósági tanulmány kitöltési útmutató